తాసుపాము

ఈకరులపాడు పూరెలుపల గెడకర్రలకిమల్లే కిక్కిరిసి నిలబడుండ తాడితోపు మయాన నాగుమల్లె సువ్వకిమల్లే పాంపుట్టలకాడ పాకుతుండ బసవాయిని గొడ్లమందకాడ పేడ కొచ్చిన ఎంకాయి దూరాన్నుంచి సూసింది.

ఆ బసవాయి గిరజాలు అప్పుడే తెలుస్తయి. ఆడిమెళ్ళో ఎండికంటె పదామడ దూరాన్నుండా తెలుత్తానే వుంటది. గెట్టిగా పంచబిగ్గట్టి నడుంకు ఆవజాన కట్టు బిగించేది వాడే. వాడి మొల్తాడుకు అయిదుగెజ్జలు, రెండునల్లకుచ్చులు ఏళ్ళాడేదికూడా ఎంకాయికి బాగా తెల్సు.

అయితే యీడకూకుండ ఎంకాయికి ఆడ పాంపుట్టలకాడ తచ్చాడ్తుండ బసవాయి అసలం చేత్తుండదీ తెలవటం బహుకష్టం. అయినా ఎప్పుడు సూసినా ఏ ఎండ్రకాయ బొక్కలకాడో గెడ్డలు తీసుకుని నిలబడ్తావుండేవోడో, యియ్యాల వుండట్టుండి సాటుసాట్న ఆ పాంపుట్టలకాడ తిరగాల్సొచ్చిన పనేంది? ఆడ జనం ఎవరూ లేరుగందా? ఎంకాయి మదన్లోపడ్డది.

గొడ్డమంద గొనువులెంట, నీలగుంటలకాడ ఆటిదార్ని అవి తలలొంచుకుని తిరుగాడ్తుంటే మంద పిల్లకాయలు బిల్లంగోడు ఆడుకుంటావుండారు. అటిటుసూసి తోపులోకి సల్లంగా జొరబడ్డది పేడపళ్ళికతో ఎంకాయి.

అంత పట్టపగలయినా తాడితోపులోకి ఎల్లేతలికి గలగలమంటా దెగ్గిర దెగ్గిరగా వాటేసుకుండ ఆ తాడిసెట్ల నీడలు బూమ్మీనపడి కరవొచ్చే జడల దెయ్యాలకిమల్లే వుంటం అటుంచి ఏ బొక్కల్లోంచి ఎసువంటి జీవాలు తొంగి సూత్తా వుంటయ్యో ఎసువంటి మడిసికయినా తెలవటం బహుకష్టం.

అడుగులు జారకుండా, చుట్టుపక్కల భద్రంగా సూసుకుంటావొచ్చి బసవాయికి కాత్త వెనకన నిలబడ్డది ఎంకాయి. ఆడ బసవాయి వాలకం, అసలు ఆడేంచేత్తుండదీ ముంగలయితే ఎంకాయికి అంతుబట్టలా. ఓ సేతిలో చెంచోళ్ళ పాంకర్రా, రెండోసేతిలో గొబ్బిరిసిప్పా పట్టుకుని, కోటయకొండ పెబకు మల్లే వుండ ఆ పుట్టపక్క మోకాళ్ళమీన వొంగి నిక్కిసూత్తుండ బసవాయిని సూసి కూసేపు అటనే నోరు దెరిసింది ఎంకాయి.

మొదులు ఎవురన్నా మాటలమయాన పాము అంటుంటేనే వొళ్ళు గరిపొడసుద్ది! అసువంటిది అసలవి నిజంగా పొఁదుకునే అంతలావు పుట్టా అని బొక్కలకాడ - ఎచ్చగా లోనుంచి ఆవిరికొడ్తుంటే - ఏ మడిసయినా ఆవజాన ఆడ వొంగి తొంగి సూత్తుంటం ఏ ఆడగూతురుకయినా ఎట్టుంటదీ?

"ఒరేయ్!" అని గుటకమింగింది ఎంకాయి.

నిశిరేత్రి, నిద్దర్లో ఎవురయినా ఏడు సముద్రాలు దాటి, మూడడవుల్ని ఏటుకునరికి, కుప్పేసి, నాలుగో అడవి మయానుండ మఱ్ఱిసెట్టు తొఱ్ఱకాడ నిలబడి అరవకుండా తొంగిసూత్తుండే యవదానంలో- గబిక్కిన యీపుమీన పెటీమని సరిచి నిటారుగా కూకోబెట్టి నిద్దర్లేపుతే ఎట్టుంటదో అట్టయిపోయి- గబిక్కిన ఎనిక్కి ఒక్క గంతేసి నిలబడి ఎంకాయిని సూశాడు బసవాయి.

"ఆఁయ్-?" అన్నాడు బసవాయి నోరుదెరిసి.

పళ్ళిక నెత్తినబెట్టుకుని, కోక పైకెగ్గట్టి, ఆవజాన నోరు దెరుసుకు సూత్తుండ ఆమడిసి గంగానమ్మతల్లనుకుండ బసవాయికి యింకూస్సేపటికిగాని ఎంకాయి ఎంకాయికిమల్లే అగుపించలా.

మొన్నీమద్దె బెచ్చాలాట్లో తేలుకొండె జడతో ఎగిర్న ఎంకాయి, వుండట్టుండి కోకెగ్గట్టి ఆవజాన ఆడ నిలబడేతలికి శాసబిగిసి గుటకమింగాడు బసవాయి.

"ఓరేయ్?" మళ్ళీ అంది ఎంకాయి.

"ఆఁ?" అన్నాడు మైకంతిరగని బసవాయి.

"ఏందిరా నువు సేత్తుండదీ?" అడిగింది ఎంకాయి.

"ఎవురూ- నేనా? అయితే ఏంలే-" అంటున్నాడు బసవాయి.

"అయితే ఏంలే అంటాడేం!" అంది ఎంకాయి.

"కాత్తె పనిమీనుండాలే-" అన్నాడు బసవాయి.

"అబ్బో కాత్తె సెప్పగూడ్దెట్టా ఆ పనేందో?" అంది ఎంకాయి.

"ఆఁ. అదే అనుకుంటుండా-" అన్నాడు బసవాయి.

"అబ్బో మాటలు నేర్చావే నాయనా! యాడకి పొయినాయ్యా యిన్నాల మించీ?" అంది ఎంకాయి.

"ఎటో పోయినాలే-"

"చరే, యిగనేం-" పళ్ళిక కిందపడేసి కూకుండది ఎంకాయి.

"నీతో నాకెందుకొచ్చింది, యివకాడ సానాపనుండది నాకు," అన్నాడు బసవాయి. ఏం పట్టించుకోనట్టు పుట్టకాడ తిరుగుతూ.

"ఎవురొద్దన్నారూ, వుంటే చేసుకోరాదూ?" అంది ఎంకాయి.

"అసలు నువు యిటు ఏం పనిమీద వొచ్చినట్టూ?" అన్నాడు బసవాయి పాంబొక్కలోకి తొంగిసూత్తా.

"ఒరేయ్, ఒరేయ్ ఏందిరా నువ్వాడ తొంగిసూసేదీ," అంది ఎంకాయి వుండబట్టలేక.

"పాముల్లే–" అన్నాడు బసవాయి అటనే తొంగిసూత్తా.

"పామునీ! ఎందుకురా పామును తొంగిసూట్టం? అవి మంచివి కాదంటరా!" అంది ఎంకాయి.

"పనివుందిలే," అన్నాడు బసవాయి.

"ఏం పనిరా, కాత్తెసెప్పవంట్రా!" అంది ఎంకాయి.

"పామును పట్టుకుంటున్నాలే" అన్నాడు బసవాయి.

"ఆఁ, నిజంగానట్రా! పోరా నీ బడాయిలు నాకాడంట్రా! నీలాంటోళ్ళు యింగా పదిజనమలెత్తాల పామును పట్టుకుంటానికి" అంది ఎంకాయి.

"బడాయిలా? చూస్తావా మరీ పడ్తానో లేదో? హుఁ! యీ బసవాయ్యంటే అంతే ననుకుండావుగావాల్ను."

"యిగ చాల్లే యివకాడికి రారా, పెద్ద పామును బట్టే మొగోడివి నేటిగ్గాంగా బయల్దేరావుగానీ. సానాసూశాం యిట్టాటోళ్ళని. ఒరేయ్ ఎంద్రకాయలు పట్టుకోక ఎందుకొచ్చిందిరా నీ కాపనీ?" అంది ఎంకాయి.

"నువు సూశావా నే నెంద్రకాయలు పట్టటం?"

"సూశానా యింగా సూశానా? హుఁ! నాకు తెలవకపోద్దిగా నీ సంగతీ?" అంది ఎంకాయి.

"ఏందమ్మో నీకు దెల్చిందీ? శాపలుగదూ నేను పట్టుకునేది? కావాలంటే ఎల్లి అడుగు ఎవుర్నయినా"

"ఒరేయ్, సిన్నప్పుడు నువు ఎంద్రకాయల్ని పద్దాకా గెడ్డలుదీసుకుని కొట్టేవోడివిగావంట్రా?" అంది ఎంకాయి.

"సిన్నప్పుడు నీకు తేలుకొండెకిమల్లే జడ వుండేదంటనే యిప్పుడది యాడకి పోయిందమ్మా?"

"ఓ బసవాయోవ్, నా చంగతెరగవు తెల్చిందా?"

"మరి యింకేం! అటనే అనుకోరాదూ నేనుకూడా. హుఁ! అంతలావు ఎగతాళిగా వుండదిగా!"

"అబ్బో మాటలు సానా నేర్చావే!"

"హు! ఆడ నీకే మాటలొచ్చింది. నీకన్న యీడ ఎవురేం తక్కువ తిన్లా. నాతో నీ కెందుకొచ్చిందిగానీ యివకాడ సానాపనుండది నన్ను పలకరిచ్చమాక" అని మళ్లీ పాంబొక్కలోకి తొంగిసూత్తాండాడు బసవాయి.

"ఒరేయ్, ఒరేయ్ బసవాయ్?"

"ఏం?"

"ఎందుకురా నీకు పాముల జోలి? అని ఎసువంటివో నీకు తెల్చా?" అంది ఎంకాయి.

"హు! యీ బసవాయికి అన్నీ తెల్చు, యియ్యాల వైదికంలోకి గరగళం తెచ్చిత్తే అద్దరూపాయి దబ్బులిత్తా నన్నాడు రాంబెమ్మయ్య" అన్నాడు బసవాయి.

"గరగళం! గరగళం ఏందిరా?"

"తాసుపాం గరగళం" అన్నాడు బసవాయి.

"తాసుపాం యిసమంట్రా! ఓమ్మో, అందుకంట్రా యీడ నువు తిరుగుతుండదీ?"

"బలే తాసుపాములుండయిలే ఈడ!" అన్నాడు బసవాయి.

"గెట్టిగా అరవమాకరా! నీకు నిజంగా శాతవునంట్రా ఆట్ని పట్టటం?"

"హుఁ! అదొక లెక్కాజమా! మా అయ్యోళ్ళు ఆట్ని మిడతల్ని పట్టుకున్నట్టు పట్టుకుని, నడిబజాట్లో ఆట్ని మొల్తాళ్లు కట్టుకుని తిరిగేవాళ్ళు!" అన్నాడు బసవాయి.

"ఆళ్ళు పెద్దోళ్ళురా! ఆళ్లు ఏం చేసినా చెల్లుద్ది! ఆళ్ళకాడ మంత్రకట్లుండేవంట!"

"అంతావుత్తది. వుత్త దైర్నమీద పట్టాల్సిందే ఎవురు పట్టినా" అన్నాడు బసవాయి.

"అద్దరూపాయి దబ్బులంట్రా రాంబెమ్మయ్య యిచ్చేది?" అంది ఎంకాయి.

"ఆడు అంతకన్నా యిచ్చిసావడు. సచ్చినోడి పెళ్ళికి వొచ్చిందేసాలు."

పానంకన్నా తీపంట్రా అద్దరూపాయా? అసలు తాసుపాం ఎంత సెండాలపుదో నీకు తెల్చా? రాంబెమ్మయ్య నిన్ను మాయసేత్తుండాడ్రా" అంది ఎంకాయి.

"ఇదిగో ఎంకాయోవ్, అద్దరూపాయిలో నీకు పావలా బిల్ల యిత్తా" అన్నాడు బసవాయి.

"సీ పాడూ - నాకేం అక్కర్లే ఎదవ డబ్బు-"

"నువు సిన్నప్పుడు ఓనాడు మనం కోతికోజ్జిల్లాట ఆడుకుని యింటికి తిరిగొత్తావుంటే సింతలతోపుకాడ నన్ను సాటుగా పిలిసి ఓ పావలాబిల్ల సంపాయించుకురామంటివే?" అన్నాడు బసవాయి.

"అప్పుడంట్రా! పోరా నీ దంతా! అపుడు సెంచయ్య కొట్లోకి సబ్బిల్ల లొత్తేనీ - ఆశ పుట్టిందిరా- సీ పాడు! అదెప్పుడో సిన్నప్పుళ్ళేరా. ఇప్పుడు సబ్బిల్ల రుద్దుకుంటే మాజేజి సంపుద్ది" అంది ఎంకాయి.

"అప్పట్నుంచీ ఎప్పుడిద్దామనుకుంటుండా. ఓ పావలా బిల్లన్నా సిక్కకుండా వుందే ఎంకాయ్" అన్నాడు బసవాయి.

"పోనీలేరా ఎదవ పావలాబిల్లా-"

"ఆఁ, అంతేనా! డబ్బంటే అంత సులకనగా తోసెయ్యమాకేవ్ యియ్యాల బెమ్మదేవుడు దిగొచ్చినా చరే ఆ రాంబెమ్మయ్య దెగ్గర్నుంచి అద్దరూపాయి బిల్ల రావాల్సిందే, నువు మాట్టాడమాక-" అంటా పాంకర్రా, కొబ్బరిసిప్పా గెట్టిగా పట్టుకుని పాంపుట్టకాడ కూకుండాడు బసవాయి.

"బసవాయ్!" పిలిసింది ఎంకాయి.

పాంకర్ర వూత్తా నాగస్వరంపాట మైకంలో పడ్డాడు బసవాయి.

యాడా సడి సప్పుడు లేదు. దూరాన గొడ్డపిల్లకాయులు బిల్లంగోడు కొట్టుకుంటూనే వుండారు. నాగస్వరానికి నిలబడి ఆడ్తుండ తాసుపాములకి మల్లే నిటారుగా నిలబడుండ తాడిసెట్లు గాలికి సల్లగా అటిటు కదులాడ్తుండయి.

బసవాయి మాట యినిపించుకునేటట్టు లేదు. యీడికి యియ్యాల యిదేం బుట్టిందేం? యీడు సిన్నప్పుడే నయం. కోతికోజ్జిల్లాట బలే ఆడేవోడు. ఎదవ సచ్చినోడు ఒక్క పాలన్నా నన్ను దొంగను సేసేవోడు కాదు. మాలావ నెట్టా ఆ మాత్రం ఆట శాతకాందీ? ఆ పిచ్చాయోళ్లు బసవాయిని నన్ను దొంగను సేయమని ఒకటేమయిన ఏడ్చేవోళ్లు! సీ పాడు! ఆళ్ల దెప్పుడూ యెదవ బుద్దేగందా! యిగ యిప్పుడేం వుండదీ? బసవాయి ఆటల్లో కలవటమే మానేశాడు. ఎప్పుడు సూసినా ఏ దొంక మలుపుల్లోనో తిరుగుతావుంటాడు. యీ మద్దె యీడికి మడుసులంటేనే పట్టంలా. మడుసు లేం కరుత్తారా దెగ్గిరకొత్తే? పావలాబిల్ల యింకా గాపకం పెట్టుకుండాడే! ఎవురికేం అక్కర్లా - ఆడిత్తానన్నా అక్కర్లా. సీ- డబ్బు లడగడమేంది పాడూ! అప్పుడెప్పుడో అడుగుతే యింకా గాపకం పెట్టుకుండాడే! నామీద ఆడికి నిజంగా గురి వుండదా? ఏంపాడో.... యీడికేవన్నా గాలి పట్టలేదుగందా? రాంబెమ్మయ్య అద్దరూపాయి డబ్బులకి తాసుపాంని పట్టుకుని

యిసం పిండుతాడంట! యీడి అయ్యోళ్ళు కూడా యింతే నంట. యింకేం యీడూ తయారయ్యాడూ! అద్దరూపాయ్! ఆడన్నట్టు అద్దరూపాయంటే మాటలా! ఆ అద్దరూపాయంటే ఏంకొన్నా కొనచ్చు- అయితేమట్టుకూ! పాముల్నా పద్తానంటం? పెమాదంగాదూ? ఒక్కోపాలి- సీ-అనగూడదుగానీ- పానాలుగూడా పోతయి... అసలవి మడుసులుండేసోటికి అంత సులబంగా రావంటనే? యీడెంత పాంకర్ర వూదుకున్నా అవి రాకుంటేసరి. అసలా పుట్టలో పాముండదో లేదో? ఉంటే యింతసేపు రాకుండా వుంటదా? ఒకవేళ అది బయటికివొత్తె యీడికి దాన్ని పట్టడం సరీగా శాతకాకపోతే? యింకా ఏమన్నా వుండదీ- “ఒరేయ్ బసవాయ్ యిక సాల్లేరారా!” అంది ఎంకాయి.

బసవాయి ఎప్పుడో నాగలోకానికి పొయ్యాడు. ఎంకాయి యీడ కూకుండదని ఆడికి అసలు తెలవదు. పాంకర్ర వూత్తా అట్టనే వూగుతుండాడు.

ఎంకాయి కళ్ళు మెరిసినై-ఒక్కపాలి ఎనక్కి యిరుసుకుద్దది. పుట్టలోంచి తలతలతల మెరుస్తా జలజల జారి దోసెడు పడిగిప్పుకుని బసవాయి ముంగల తోకమీద నిలబడి వూగుతా ఆడ్తుండదా తాసుపాం! అట్టనే నేలకు నీలుక్కుపోయింది ఎంకాయి.

నిశిరేత్రి మెరుమ్మెరిసి డామ్మని పిడుగుపడ్డట్టు- తాసుపాం తనముంగల నిలబట్టం సూశాడు బసవాయి. పాంకర్రవూత్తానే- ఒక్కపాలి కళ్ళు మూసుకుండాడు బసవాయి. బసవాయి గుడ్లల్లో ముళ్ళు పొడిసినట్టు సూసింది తాసుపాం. ఒల్లు తడిసింది బసవాయికి. మెడతిప్పి ఎనక్కి తిరిగి సూశాడు- యిగ్రహానికి మల్లే నీలుక్కుబోయి గుడ్లిప్పుకుని సూత్తుండది ఎంకాయి. మెడ బిగిసింది బసవాయికి.

సల్లగా సెయి ఒనుకుతా- పాంకర్ర తాసుపాం పడిగమీనకి బోనిత్తుండ బసవాయికి మద్దెలో నరాలు పటపట బిగలాగటాన పట్టుదప్పి ఎనిక్కి తూలిన తూల్టం ఎగ్గిరెల్లెగిసి గెంతేసి వుసిమీన ఎల్లి ఎంకాయి సెయి పట్టుకుని తాడితోపు లోంచి బెయిటికి అదేమయిన లగెత్తాడు.

“యదవ సచ్చినోడా- పానం తీశావుగదంట్రా- యిడూ సెయి-” అంది ఎంకాయి రొప్పుతా.

“అరవమాకే-” అన్నాడు బసవాయి. తాడితోపు కల్లి బిత్తరి సూపులు సూత్తా.

“సెపితే యిన్నావంట్రా. ఒరేయ్ ఎంద్రకాయలు పట్టుకోక ఎందుకొచ్చిందిరా నీకీ పని-” అంది ఎంకాయి టపీమని కళాపి గొట్టినట్టు.

ఆయాల్టినుంచి బసవాయి ఎంటపడింది తాసుపాం. పులిస్తరాకు లెగుస్తే తాసుపాం లెగుస్తున్నట్టుంటున్నది బసవాయికి. ఎవురన్నా గబగబ మాట్టాడుకుంటుంటే బసవాయి ఎంటికలు నిక్కబొడుసుకుంటుండై. సూర్లో తాడు, రోడ్డు మయాన, రోడ్డు

పక్క తాళ్ళను సూసి ఎనిక్కి ఎగ్గిరి గెంతేసి యీపు సరుసుకుంటుంటాడు బసవాయి. కలలుకన్నాడు బసవాయి. గోడ మొత్తలకాడ, గుడిసె సూరుసందుల్లో, శాంతాడుసుట్ట మయాన తనను సూసి తాసుపాం 'బుస్సు' మంటా పడిగ ఎనక్కి తీసుకోటం ఎన్నోసార్లు కల్లోసూశాడు బసవాయి. తమాసా! ఓ నిశిరేత్రి ఎంకాయి తాసుపాముకు మల్లే 'బుస్సు' మంటం సూశాడు బసవాయి.

కొన్నాలకి ఓనాడు సందేల గొడ్లమందతో యింటికి తిరిగొత్తా తాడితోపులో ఆ పుట్టకాడ గెడకర్రమల్లే తాడిసెట్లో కలిసిపోతా ఎవురో నిలబడుండటం మసగ్గా సూసింది ఎంకాయి. ఒక్కపాలిగా నిలిసిపోయింది ఎంకాయి. ముందుకుపోను ఎంకాయికి కాలాడలా. సల్లగా మందనించి ఎనికెనిక్కి తగ్గి తాడితోపుకాడికొచ్చి సూసింది ఎంకాయి. నిజంగా ఆ పుట్టకాడ ఓ మడిసి నిలబడుండాడు. బసవాయి కాదు గందా? యిదేంది యీడికేవన్నా గాలిబట్టిందా? యీ యాలప్పుడు ఒంటరిగా ఆడ నిలబట్టానికి ఎంతదైర్నం ఉండాలా?

"మసగలో తడువుకుంటా పుట్టకాడికొచ్చి - ఒక్క పాలికేక బెట్టి అటనే నోరుదెరిసి కొయ్యకిమల్లే నిలబడిపోయింది ఎంకాయి.

ఆ తాసుపాం బసవాయి మెడా, సెయీ బిగదీస్తుంటే, దాని మెడకాడ పట్టుకుని గొబ్బరి సిప్పలోకి దాని యిసం పిండుతుండాడు బసవాయి!

దైర్నంగల మొగోడు. గుండెబిగువుమీన డెబ్బయి గెజాల ఎత్తయిన దొజత్తంబం మీన ఒక్కక్క జరుగే జరుక్కుంటా ఎల్తుండే యవదానంలో ఒకాడగూతురు గుండెబెడిసి ఒక్క పొలికేక పెట్టేతలికి అంత ధైర్నంగల మొగోడి గుండె బిగువూ కుండ పగిల్నట్టు పగిలి, నరాల పట్టుతప్పి సెవటలు గక్కుతా గిరగిర తిరుగుతా దెబ్బకు బూమ్మీన పడాల్సిందన్నమాట!

గబిక్కిన ఎనక్కి తిరిగి సూశాడు బసవాయి వూపిరి బిగబట్టి.

"ఎళ్ళు-" అన్నాడు బసవాయి దవడలు కరుసుకుంటా.

"ఓమ్మో-" మూలిగింది ఎంకాయి.

పొట్టవిచ్చిన పత్తికాయలకిమల్లే ఎంకాయికళ్ళు బసవాయి గుండెలమీన దిగ్గినై.

"ఎల్లిపో- మళ్ళీ ఎందుకొచ్చా యీడకీ? నా సెయి జార్తుందది- ఎల్లిపో అరవకుండా-"

"అరవనేనీబి రా-ఒరేయ్-ఒరేయ-నిన్ను సంపుద్దిరా - దాన్ని సంపరా-" మూలిగింది ఎంకాయి.

తాసుపాంకల్లి సూశాడు బసవాయి. తాసుపాం రఖతం గక్కుతా పటపట గొబ్బరిసిప్పను కొరుకుతా వొనుకుతుండ సెయి సుట్టూ మెల్దిరుగుతుంటే- ఒక్క పాలి

గెట్టిగా నరాలు బిగబట్టి, ఎంకాయికల్లి కొరకొరసూత్తా సువ్వకిమల్లే మెల్దిరిగి వుసిమీన తాడిసెట్ల సీకట్లోకి గబగబా లగెత్తుకెల్లాడు బసవాయి.

మరుస నాట్నుంచి జరంలో మతుండక మంచంలో పడుండాడు బసవాయి. "వాడికేం రాయిలాంటి మనిషి" బసవాయికేం ఫరావాలేదన్నాడు ఎంకాయితో వైద్దికుడు రాంబెమ్మయ్య.

కొన్నేళ్ళు గడిసినాక ముగ్గురు బిడ్డల్తో పుట్టింటికి తిరిగొచ్చిన ఎంకాయిని తాడితోపుసాయల్న "ఏం ఎంకాయమ్మోవ్?" అని బసవాయి పలకరించేదాకా బసవాయిని ఎంకాయి పోల్చుకోలేకపోయింది.

"సంపావు గదంటయ్యా బసవయ్యా! పోల్చుకోనే లేకబోతినే నా తెలివి పాడుగానూ! బాగుండావంటయ్యా? బొత్తిగా గురుతు పట్టకపోతినే?" అంటా బసవాయిని యిశారించింది ఎంకాయి.

"చరే, పెద్దోణ్ణయిపోటంలా! నీకు ముగ్గురు బిడ్డలంటగా, బాగుండారా?" అన్నాడు బసవాయి.

"ఆc, బాగుండారయ్యా బసవయ్యా. పెద్దోడిపేరు ఆళ్ల తాత పేరు పెట్టుకుండారూ, రెండోవాడి పేరు ఎంకటేశ్వర్లు, మూడోదాని పేరు చీతాం" అంది ఎంకాయి.

"నువూ కాత్త పెద్దదానివయినా మడిసివి అంతగా మార్లేదులే" అన్నాడు బపవాయి పక్కకి తిరిగి వుమ్మూస్తా.

"ఏబ్బే. అదేందయ్య యింగా పెద్దదాన్ని కాలేదంటావు ముగ్గురు బిడ్డలయితేని! యింగానయం! నువు పెద్దోడివయ్యావు. సానా సన్నబడ్డావు" అంది ఎంకాయి.

"కాత్తె మద్దె మద్దె వొల్లు సెడ్తావచ్చిందిలే- శానా ఏళ్లుకాలా మరీ-" అన్నాడు బసవాయి.

"సానా ఏళ్లయింది" అంది ఎంకాయి.

"అంతా నిన్న మొన్న జరిగినట్టుంది" అన్నాడు బసవాయి.

దూరాన గొడ్డు ఆ డీడ గెనుపులెంట తిరుగుతుంటే గొడ్డపిల్లకాయలు బిల్లంగోడు ఆడుకుంటుండారు.

"బలే బయంబుట్టింది" అంది ఎంకాయి.

"నువు కోక పైకెగ్గట్టుకుని ఎనిగీడ్తేవొచ్చి ఆడ నిలబట్టం యింగా కల్లల్లో మెదుల్తుండది" అన్నాడు బసవాయి.

"ఎట్టాపట్టుకుండా ఆ తాసుబామునీ - సివరికి ఏం జేశా దాన్నీ?"

నువామయిన లగెత్తుకు పోయినాక అడలుబుట్టి సచ్చా. యాడజూసినా అగుపించలా నువ్వు."

"ఆ మూలకిపోయి, దాని యిసంపిండి తల నేలకేసి రుద్దిరుద్ది సంపేశా" అన్నాడు బసవాయి.

"ఓమ్మో!" అనరిసింది ఎంకాయి.

"అదిగో -ఎంకాయోవ్-"

"బలే బయం పుట్టిందిరా బసవాయ్-"

"సంపేత్తివి గదంటే ఎంకాయ్-"

"అదేంది బసవయ్యా ఎనకటిమల్లే ఒరే ఒరే అంటుండానూ- ఛీ సచ్చిందాన్నీ - యిదేం మడిసీ? - యిహి, యిహి-" అంటా ఎంకాయి నవ్వుతే బసవాయీ నవ్వాడు "అంటే అన్నావులే" అంటా.

"సివరికీ రాంబెమ్మయ్య ఆల్చెం అయిపోయిందని గరగళానికి అద్ద రూపాయ బిల్ల యీయనే యీయలేదుగా" అన్నాడు బసవాయి.

"ఆడి యీడిజిమ్మడా! నిజంగా యీయనే యీయలా?" అంది ఎంకాయి.

"అబ్బే నీ తోడు యీయనే యీయలేదుగా! యిత్తే నీకు పావలాబిల్ల ఎప్పుడో యీయకబొయ్యేవాణ్ణా!" అన్నాడు బసవాయి.

"అదేంది బసవయ్యా యింగా పావలా బిల్లంటుండావూ-?"

"అంటే ఏంలే. మాటన్నాక యీయకనే బోతినిగా."

"పోనీలే బసవయ్యా - అందరూ బాగుంటే అంతే సాలు."

"అంతేలే ఎప్పటికయినా-"

"మా పిల్లల్ని సూశావంటయ్యా బసవయ్యా?"

"ఏదీ నువు సూపియ్యకనే బోతివిగా."

"బలేవోడివిలే! ఆనక మాయింటికొస్తే తప్పేట్టా?" అంది ఎంకాయి నవ్వుతా.

"ఓ బసవయ్యోవ్, ఓ ఎంకాయమ్మోవ్ కాత్తె ఓపాలి యిటొచ్చి పొండయ్యా మీ మడుసులు బంగారంగానూ?" అని ఒక్క పాలి పిలిశారు బిల్లం గోడుకాడ తగువొచ్చిన గొడ్డ పిల్లకాయలు.